

Předplatné pro členy na rok - - 50 c.
Pro pečleny - - - - - 50 c.
Do Cech na rok - - - - 1 zl. 50 kr.

Milwaukee, Wis. dne 15. března 1891.

Adresa:
„Sokol Americký“, 686—6th Street
Milwaukee, Wis.

Adolf Hájek, starosta Sokola v Kolíně N. L.

Vzácným a skvělým příkladem opravdové a nepomíjející lásky k ideji sokolské, která žel dosud tak málo čítá skutečných, věrných a vytrvalých bojovníků, jest Adolf Hájek, zasloužilý starosta Sokola v Kolíně N. L., pravý to veterán sokolský, jehož jméno úzce jest spojeno s prvými počátky českého tělocviku a jehož činnost na roli sokolské zůstane povždy vzorem následování hodným.

Chtějíc seznámiti čtenáře své s Adolfem Hájkem, jenž jest nám úctyhodným a zářivým vzorem pracovníka sokolského, přinášíme v t. č. Sokola Amerického jeho vyobrazení, provázejíc je daty čerpanými ze sborníku sokolského z r. 1886. —

Málo jest jednot v Čechách, které by se mohly vykázati mužem tak značných zásluh o první počátky tělocviku českého, jakých má Adolf Hájek, který od prvopočátku, kdy poznal důležitost tělocviku pro harmonický vývoj těla i ducha lidského, zůstal této snaze po zdokonalování sama sebe věren po celý svůj život až k nynějšímu ctihodnému stáří.

Neúmorná, vytrvalá snaha tělu svému prospěti osvěžujícím tělocvikem a nezdolná vytrvalost zásadám a hlubokému přesvědčení svému získati široké pole působnosti a přátel, slavila a posud slaví vítězství nadobyčejné, kteréž i ve střízlivé mysli buditi

musí úctu zaslouženou. Téměř padesátiletá práce na poli tělocvičném, práce vyžadující muže celého a nadšeného hlubokým přesvědčením o potřebě tělocviku a o konečném vítězství jeho naplňuje nás neobmezeným obdivem plným vděčnosti a lásky.

Doba padesátileté činnosti na poli tělocvičném, z níž připadá skoro polovina ryzí práci sokolské, představuje nám celou historii tělocviku v Čechách vůbec a Sokolstva zvlášť. Hájek jest zosobněnou historií tou která skutkem nám dokazuje nenáhlý postup a ač sestaral v dospělosti tělocviku, zůstává přece stále mladým a osvěžuje ty, již oddávají se mu s láskou a pečlivostí.

Stál u kolébky nově narozeného tělocviku; byl mu kmotrem, když sokolské jednoty ujmaly se ho vše a vidouce v něm mocnou pružinu k osvěžení a doplnění národního života, přilnuly k němu a chovaly jej s péčí jako odkaz Fugnerův pro budoucí mladé pokolení; nyní pak jest mu otcem pečlivým a

těší se ze zdárného vývoje jeho. A jak mohutně v Čechách tělocvik vzrostl! Co dříve zdálo se býti snem, to dnes nabývá stále většího uskutečnění; tělocvik dobývá sobě širší půdy a zapouštěje mocné kořeny v půdu připravenou, stává se důležitým faktorem vychovávacím.

Adolf Hájek, starosta Sokola v Kolíně N. L.

Nemalá zásluha z toho náleží Hájkovi. On byl prvním Čechem naší doby, který pojal důležitost tělocviku pro zachování zdraví lidského, byl první, který snažil se u nás tělocvik rozšířiti zvláště mezi mládeží akademickou a připravoval tak půdu pro nové pracovníky na poli tělocvičném, jimž konečně dílo se zdařilo a podali tak základ k tělocvičným jednotám Sokolským.—

Adolf Hájek narodil se 17. června 1825 v předhradí hradu Rychemburka, kdež také nabyt vzdělání elementárního, načež odebral se do Něm. Brodu. Tam od roku 1837—1842 ztrávil na gymnasium a absolvovav je s prospěchem, odebral se na pražskou universitu, kde pobyl šest let, věnovav se studiu právníckému. Na to rok praktikoval u trestního soudu a roku 1851 dále u soudu okresního v Nasavrechách v Chrudimsku, kdež se stal téhož roku c. k. notářem, načež r. 1869 byl v témže úřadu dosazen do Kolína, kdež praktickou činnost svou provádí až do dnešního dne.

Činnost tělocvičnou započal Hájek jako právník r. 1843 na ústavu Steffanyho, který tehdy měl v Praze dvě tělocvičny. Za krátkou dobu nabyt takových známostí tělocviku a jeho vyučování, že Steffany mu svěřil samostatné vyučování cvičení prostných všech cvičenců a cvičení na nářadí pokročilých družstev.

Již tehda požíval Hájek chvalné pověsti dobrého turnáře, neboť když Steffany odešel r. 1844 do Vídně, vyzval jej MDr. Seegen, aby ujal se vyučování tělocviku na jeho tělocvičném a orthopaedickém ústavu, který se tehda nalezal u „Doušů“ na Václavském náměstí. Nabídnutí toto arcí Hájek přijal a přejal celé řízení ústavu, což trvalo plná dvě leta. Pověst ústavu Seegenova byla zajisté dobrá, neboť ústav ten navštěvovaly orthopaedické veličiny, jako Šafařík, Purkyně, Špott, Opolzer, Amerling, Čejka a j., aby z vlastního názoru přesvědčovali se o účincích tělocviku na tělo lidské. Pečlivým vedením a stále přibývajícím známostí o důležitosti tělocviku zvětšila se u značné míře návštěva ústavu Seegenova, tak že Hájek ponechal sobě pouze cvičení mládeže akademické z právnické a medicínské fakulty.

Však na této činnosti v ústavu Seegenově Hájek nezůstal. Pozoruje veliké účastenství a zájem, jaký shromáždění kolem něho mladí právníci a medikové na jevo dávali, pojal úmysl, vše toto v pevnější formu spolku vtěliti, za kterýmž účelem také sestavil stanovy a řády jednací, jež však k potvrzení předloženy nebyly. A tak povstal první *akademický spolek tělocvičný v Praze*. Zastoupeni byli tu Čechové i Němci, mezi nimiž však nebylo žádných různic národnostních; vše svorně tíhlo za účelnou činností tělocvičnou. Vyučování dělo se po česku i po německu, česky však nedokonale, což přivělo Hájka k tomu, aby pomyslel také na utvoření názvosloví českého. Patrně, že mnohoslibná činnost nového spolku mohla přinésti značného prospěchu. Když však nastaly březnové doby r. 1848, kdy veškerá pozornost byla věnována událostem politickým a když i sám zakladatel za povoláním svým odešel z Prahy do Nasavrech, tu akademický tělocvičný spolek zašel a jen malý díl památek zásluhou Hájkovou se zachoval.

V Nasavrechách, malém městě východních Čech, nenalezl v tehdejší době Hájek půdy, aby mohl tam ku prospěchu tělocviku pracovat. Sám ale nijak nezapomínal na tělocvik a pěstoval jej horlivě, k čemuž pořídil si také nejpotřebnější nářadí.

Pro delší přestávce byl Hájek nastalými poměry zvolán k opětnej veřejné práci na poli tělocvičném, však již v kruzích sokolských. Od roku 1862 nový nastal proud v omlazeném životě národa. Bylo vydáno šťastné heslo zakladatelů Sokolstva česko-slovanského Tyrše,

Fuegnera a jiných, die něhož snažili se *prostředkem tělocviku* přispěti národu oddecháním, statné, junácké, tělesně i duševně silné generace, která by, pamětliva jsouc zvrhlosti národa v době před i po bitvě bělohorské, vedena měla býti novým směrem vychování národa, jehož symbolem jest statečná mužnost a hrdiinnost, smělost v srdci a nadšená mysl horoucí láskou k vlasti. Za příkladem pražského Sokola všude po všech větších městech českých zakládány jednoty sokolské, tělocvik v jiné formě slavil vítězný vjezd k národu, který ho vítal s radostí a v naději, že stane se mu prospěšným. Nový rozlil se po krajích českých ruch a oheň sokolský, který také zasáhl blízkou Chrudim, kde r. 1867 založena tělocvičná jednotka „Sokol“. Jednota rychle vzrůstala, tak že v krátkosti čítala 80 členů. Členové s horlivostí a s chutí účastňovali se cvičení; nebylo tu však jako jinde síly, která by znalostí a rozumnou úvahou dodala vši té horlivosti určitého rázu. Tu vzpomenuto na Hájka, který vyzván byv, stal se náčelníkem „Sokola“ chrudimského a s radostí uchopil se příležitosti, aby dávnému přesvědčení svému o důležitosti tělocviku zjednával nových přívrženců a nové půdy. Z Nasavrech, které jsou od Chrudimi dvě míle vzdáleny, jezdíval dvakráte týdně do Chrudimi vyučovati, což dělo se tehda v kapucínské zahradě. K lepšímu vyučování a rozšíření vědomostí tělocvičných napsal a vydal v Chrudimi u Pospíšila své „Prostocviky“, které však během času po rozprodání úplně zmizely; různými dary ani autorovi jediný sešitek nezůstal. Činnost tělocvičnou a náčelnickou v Chrudimi ukočil Hájek r. 1869, odebrav se za povoláním svým z Nasavrech do Kolína, kdež po svém přibytí přijat za člena tamní jednoty, od kteréž doby nepřetržitě jest platným a ctihodným členem téže až do této chvíle.

R. 1870 byl zvolen náčelníkem, kterýžto úřad zastával po dlouhou řadu let a přítomně jest starostou Sokola Kolínského o jehož rozkvět získal sobě zásluh trvalých.

Hájkova statečnost, píle a vytrvalost osvědčovaly se nejlépe v dobách takových, kdy buď dobří cvičitelové z jednoty odcházeli, neb tehdy, kdy rozkol z nedorozumění neb nevraživosti povstalý požádal si za obět toho neb onoho pěstitele tělocviku. Tu Hájek vždy stál pohotově a osobním vlivem svým ujímal se chvilkovým rozmarem opuštěné věci tělocvičné, s dvojnásobnou horlivostí stavěl se v čelo družstev podávaje tím oslňující příklad pravé sokolské neohroženosti.

Neméně záslužno jest účastenství jeho při veřejném vystupování jednoty. Téměř při všech slavnostech i výletech, kterých jednotka se účastnila, stavěl se v čelo svých bratří a vedl je k ideálním cílům vytrvalého snažení. Svým sympatickým zjevem, jemuž vzpřímená postava s hlavou úctyhodnými šedinami pokrytou dodává zvláštního rázu, vždy jest nejenom okrasou řad sokolských, ale i živým vzorem výsledků působení tělocviku.

Jeť práce i zásluha Hájkova, tohoto pravého veterána „Sokola“ o vývoj tělocviku v Čechách nejenom záslužnou, nýbrž i čestnou. A posud u vysokém stáří svém neoddal se klidu zaslouženému. Posud pilně cvičiště navštěvuje, aby svěžené mu jinochy české ve svém družstvu tělocviku vyučoval a pobádal je vlastním příkladem k činnosti horlivé a k tužbám prahnoucím po zdokonalení těla, které by bylo krásnou schránkou krásné duše. Přes pokročilé své stáří, čítát 65 roků, je čilý, jarý a statečný i lne k tělocviku celým svým vřelým srdcem junáckým.

Při všech zásluhách, jež získal si Adolf Hájek, zůstal skromným až do krajnosti, pokládaje veškerou značnou práci, již pro Sokolstvo byl vykonal, za povinnost sokolskou. Kéž měli bychom hojně mužů v řadách sokolských tak neúnavných a vytrvalých!

Cvičení pořadová.

(Pokračování.)

Z proudu ve dvojtup neb čtyrstup sborový.

Proud čelný i proud bočný dá se přeměnit v dvojtup neb čtyrstup sborový.

Dvojtupem neb čtyrstupem sborovým nazýváme takový útvar sboru, v němž čtyry jsouce ve dvojtupu neb čtyrstupu za sebou, tvoří dvě neb čtyry souvislé řady buď stojící neb v pochodu se nalézající.

1. Z proudu bočního v dvojtup neb čtyrstup sborový.

Jsou-li čtyry na místě v proudu bočním ve dvojtupu a mají-li přejít ve sborový dvojtup, tu velí cvičitel:

Dvojtup v levo (v pravo) spojit *pochod!*, na kteréž velení každá četa zatočí v levo (v pravo) a připojí se za četu předcházející, čímž sborový dvojtup vytvoří.

Je-li proud bočný skládající se z čet v dvojtupu jsoucích na pochodu a má přejít v dvojtup sborový, tu velí cvičitel:

Dvojtupy v levo (v pravo) spojit!

Na toto velení zatočí čtyry v levo (v pravo) a jedna za druhou se připojí v proud sborový.

Jsou-li čtyry na místě v proudu bočním v čtyrstupu a mají přejít v čtyrstup sborový, velí cvičitel:

Čtyrstupy v levo (v pravo) spojit — *pochod!*, načež čtyry zatočí v levo (v pravo) a připojí se jedna za druhou do čtyrstupu sborového.

Když jest proud bočný z čet v čtyrstupu jsoucích v pochodu, tu přejde se v čtyrstup sborový na velení:

Čtyrstup v levo (v pravo) spojit!

Stojí-li neb je-li proud bočný záležející z čet jsoucích v dvojtupu, tu přejde se z něho v čtyrstup sborový.

Stojí-li bočný proud dvojtupový, tu k udané přeměně velí cvičitel:

Čtyrstupy v levo (v pravo) spojit —

na toto návestí přistoupí leví (praví) dvojenci k pravým (levým) a vytvoří v četách čtyrstupy.

Na další povel cvičitelův:

Pochod!

zatočí čtyry v čtyrstupech v levo (v pravo) a připojí se jedna za druhou utvoří čtyrstup sborový.

Má-li se popsaná právě přeměna provést z proudu bočního dvojtupového jsoucího v pochodu, velí cvičitel:

Čtyrstupy v levo (v pravo) spojit!

na to v četách při připojování přejdou cvičenci z dvojtupu do čtyrstupu.

Podobně lze přeměnit proud bočný čtyrstupový ve sborový dvojtup.

Stojí-li proud takový, tu cvičitel k provedení udané přeměny velí:

Dvojtupy v levo (v pravo) spojit —

na toto návestí vkročí leví (praví) dvojenci za pravé (leví) a vytvoří dvojtupy.

Pak velí cvičitel:

Pochod!

na kterýž povel zatočí čtyry v levo (v pravo) a přejdou v dvojtup sborový.

Je-li proud bočný čtyrstupový v pochodu a má se přeměnit v dvojtup sborový, tu se velí:

Dvojtupy v levo (v pravo) spojit!

Tu vkročí leví (praví) dvojenci za pravé (levé) a přeměna v dvojtup sborový vykoná se jak bylo udáno v předcházejícím případě.

2. Z proudu čelného v dvojtup neb čtyrstup sborový.

K utvoření dvojtupu z proudu čelného na místě, velí cvičitel:

Dvojtupy spojit v pravo (v levo) *v bok!*

Na to velení přejdou čtyry v dvojtup na udanou stranu (proud čelný změní se tím v proud bočný).

Na další povel cvičitelův:

Pochod!

prejdou čtyry v dvojtup sborový zatočením v levo (v pravo) a připojením se jedna za druhou. Byl-li dvojtup z čelného proudu utvořen v pravo, zatočí čtyry do sborového dvojtupu v levo; byl-li dvojtup z čelného proudu utvořen v levo, zatočí čtyry do dvojtupu sborového v pravo.

Popsaná právě přeměna provede se z proudu čelného, jenž jest v pochodu na velení:

Dvojtup spojit v pravo (v levo) *v bok!*

Na toto velení přejdou čtyry ve dvojtupy, (utvoří bočný proud dvojtupový) zatočí pak a spojí se v dvojtup sborový.

Stojí-li proud čelný a má se přeměnit v čtyrstup sborový, tu velí cvičitel:

Čtyrstupy spojit v pravo (v levo) *v bok!*,

cvičenci přejdou na tento povel v četách ve čtyrstupy (utvoří bočný proud čtyrstupový) a na další povel cvičitelův:

Pochod!

zatočí čtyry v levo (v pravo) a připojí se jedna za druhou v sborový čtyrstup.

Čelnému proudu v pochodu velí se k utvoření sborového čtyrstupu:

Čtyrstupy spojit v pravo (v levo) *v bok!*

Cvičenci v četách utvoří čtyrstupy přistoupením levých (pravých) dvojenců a čtyry pak zatočí v levo (v pravo) a vytvoří sborový čtyrstup.

Z dvojtupu neb čtyrstupu sborového v proud.

Podobně jako se dal přeměnit bočný neb čelný proud v dvojtup neb čtyrstup sborový, tak lze opět z dvojtupu neb čtyrstupu sborového utvořit proud a to buď „bočně“ neb „čelně.“

1. Bočně v proud čelný.

Stojí-li sbor v dvojtupu a má přejít v proud čelný na některý bok dvojtupu, tu ku provedení přeměny té, cvičitel velí:

Na levo (na pravo) bočně *v proud!*,

(velení toto mělo by zníti: „na levo. (na pravo) bočně v čelný proud,“ ale k vůli stručnosti velení slovo „čelný“ se vynechá), na toto velení četař prvního oddílu velí:

V šik v levo (v pravo) *čelem!*

Na další povel cvičitelův:

Pochod!

vykročí všechny čtyry. Prvé oddělení, jež bylo přešlo v šik, vykročí v směru kam směřoval levý (pravý) bok dvojtupu sborového, ostatní oddíly jdou v dvojtupu a když dojde z nich druhý na místo kde stál první oddíl, tu četař jeho velí: „Na místo v šik v levo (v pravo) *čelem!*“ a když přeměna ta jest vykonána, tu velí: „*Pochod!*“ načež oddíl jeho bere se za prvním oddílem.

Podobně všechny následující oddíly došedše postupně na místo, kde původně stál první oddíl přejdou na povel svých četařů na místo v šik v levo (v pravo) *čelem* a pak na povel „*Pochod!*“ následují za předcházejícími oddíly, čímž vytvoří čelný proud.

Je-li dvojtup sborový v pochodu a má se z něho přejít v čelný proud na levý (na pravý) bok jeho, tu velí cvičitel pouze:

Na levo (na pravo) bočně *v proud!*

Na toto velení provede se udaná přeměna, jak bylo udáno v předcházejícím případě, jenže četař prvního oddílu velí zde: „na místo v šik v levo (v pravo) *čelem!*“

Stojí-li sbor v čtyrstupu a má přejíti v čelný proud na levý neb pravý bok čtyrstupu, tu cvičitel velí:

Na levo (na pravo) bočně v proud!

Na toto velení četař prvního oddílu velí:

V šik v levo (v pravo) čelem!

Na další povel cvičitelův:

Pochod!

vykročí všechny čtyry, a celá přeměna v čelný proud děje se podobně jak bylo udáno při přeměně v čelný proud z dvojstupu sborového. Když druhý oddíl dojde na to místo, kde první oddíl přešel „v šik v levo (v pravo) čelem,” velí četař jeho rovněž „v šik v levo (v pravo) čelem!” a když druhý oddíl v šik přešel, kráčí pak prvním oddílem. Třetí a čtvrtý oddíl konají postupně totéž co vykonal oddíl druhý, došedše na místo, kde stál první oddíl, obrátí se v levo (v pravo) v šik a kráčí pak za předcházejícími oddíly v čelném proudu.

Je-li čtyrstup sborový v pochodu a má se z něho přejíti bočně v čelný proud, tu cvičitel velí pouze:

Na levo (na pravo) bočně v proud!

Přeměna ta se provede jako předešlá.

2. Bočně v proud bočný.

Stojí-li dvojstup neb čtyrstup sborový tu přejde se z něho v proud bočný na levý (pravý) bok jeho na velení:

Na levo (na pravo) v bočný proud pochod!

Na toto velení, jež jest pro dvojstup i čtyrstup sborový stejné, zatočí čtyry, každá pro sebe v dvojstupech v levo a vytvoří bočný proud.

Je-li sborový dvojstup neb čtyrstup v pochodu a má přejíti bočně v proud, tu velení zní:

Na levo (na pravo) v bočný proud!,
načež přeměna v proud bočný se vykoná jak v předcházejícím případě udáno.

3. Čelně v proud čelný.

Stojí-li dvojstup neb čtyrstup sborový, přejde se z něho čelně v proud čelný na velení:

Na levo (na pravo) čelně v proud!

Na toto velení všichni četaři velí svým četám:

Na levo (na pravo) v přič!

a na další povel cvičitelův:

Pochod!

všechny čtyry současně, každá pro sebe, přejdou v šik, čímž se vytvoří čelný proud, v němž pak četaři druhého a následujících oddílů v řádný rozstup čtyry své zřídí.

Je-li sborový dvojstup neb čtyrstup v pochodu a má přejíti čelně v čelný proud, tu cvičitel velí pouze:

Na levo (na pravo) čelně v proud!

Na toto velení leví (praví) krajníci čet zkrátí krok a četaři velí: na levo (na pravo) v přič!,
načež čtyry přejdou v čelný proud.

4. Čelně v proud bočný.

Má-li přejíti dvojstup neb čtyrstup sborový, jenž stojí, čelně v proud bočný, tu cvičitel k provedení přeměny té velí:

Na levo (na pravo) čelně v bočný proud!

Četaři druhého, třetího a následujícího odboru velí svým četám:

Na levo (na pravo) v přič!

Na další povel cvičitelův:

Pochod!

první oddíl setrvá na místě kde stojí, ostatní oddíly vykročí a jdou v zpříčení každý tak daleko, až dosáhnou postupně jeden od druhého čarového rozstupu. Když se tak stalo, velí každý četař: „Přímo v bok!” a když jeho četa dochází do řady vytčené prvním spolem neb dvojspolem prvního oddílu velí: „Zastavit—stát!”

Koná-li se uvedená právě přeměna z dvojstupu neb čtyrstupu sborového jsoucího v pochodu, tu cvičitel velí pouze:

Na levo (na pravo) čelně v bočný proud!

Na to velení první oddíl zkrátí krok a celá přeměna v bočný proud pak se vykoná jak v předcházejícím případě udáno.

Známky pokroku.

Píše T. Vavřínek.

Kdo sleduje činnost Sokolstva amerického, ten musí s radostí doznati, že učinilo v době poslední za poměrně velmi krátký čas uplynulší od mimořádného sjezdu v Clevelandu, kde N. J. S. byla sjednocena, pokrok netušený. Počet jednot hlásících se k N. J. S. značně vzrostl a počet veškerého členstva N. J. S. dostoupl bez mála čísla 2000. Leč i mimo tu okolnost, že řady naše téměř denně za poslední dobu vzrůstaly, dá se znamenati vydatná činnost a to nejen jednotlivých známých horlivých Sokolů, ale i celých sborů, které snaží se, aby úkolu svému dostály co nejlépe.

Nové naše sdružení se po neblahé roztržce dokázalo nám nejen, že ve spojení jest síla, ale též že v mocném jednolitém šiku, v němž stojíme jeden za všechny a všichni za jednoho, vyvine se mnohem spíše nadšení a chuť k práci, než bývá v řadách rozptýlených a neuspořádaných.

Potěšitelné a slibné nadšení pro opravdovou práci sokolskou jeví se ve snaze několika silnějších jednot, které zasazují se všemožně, aby domohly se vlastních tělocvičen a u jiných jednot opět tím, že starají se upřímně o to, aby získaly si řádných cvičitelů, kteří by byli s to vychovati z členů jejich skutečné Sokoly.

Toť jsou nepopíratelné známky pokroku.

Jen kdyby všude nalezlo se též dosti vytrvalosti, by každá z jednot dosáhla cíle, jež si byla vytkla. Zvláště pokud se týče získání vlastní tělocvičny třeba by jednota rozvinula činnost co možno nejhorlivější, již účastníci se musí i širší kruhy české. Řádná tělocvična jest hlavní podmínkou pokroku každé jednoty. Tam, kde dbá se opravdově o věc sokolskou, tam cvičení jest na prvním místě a tam ovšem vyskytne se i starost řádnou tělocvičnu si zaopatřiti. Ti, kteří pořád ještě se domnívají, že ty tělocvičny, v nichž dosud naše jednoty cvičí, dostačí těm malým hloučkům cvičících členů, jsou ovšem ve velikém omylu, neboť soudíce tak dokazují, že účel Sokolstva nepochopili.

Tělocvičny nesmí rozhodně býti takovými jaké jsou po většině ty naše, mají-li řady cvičících členů vzrůstati. Ony musí přímo každého kdo je navštíví k pobytu v nich lákati, ony musí býti skutečně místy, v nichž možno zdraví získati, ale ne ztráceti. Tělocvičny naše musí zřejmě dokazovati, že očekáváme na jisto značný pokrok sokolský i že věříme, že tělocvik stane se v brzkou nezbytným a milým druhem každého uvědomělého Čecha a každé uvědomělé Češky.

Postavením tělocvičen takových bude pokrok jednot příslušných najisto zabezpečen.

Neméně význačným obratem k lepšímu jest snaha mnohých jednot zaopatřiti si dobré cvičitele. Jen tenkrát budeme skutečně pokračovati a budeme úlohu svoji moci plniti, když v každé z jednot bude se cvičiti dle zásad sokolských. Nesmíme zapomínati že takový sbor, u něhož neklade se dosti váhy na cvičení a kde toto není činností nejhlavnější, ani v pravém slova smyslu sborem sokolským není, nýbrž jen spolkem zábavným. Těm, kdo chtějí stále nějaký jiný úkol Sokolstvu připisovati,

poukazují na Sokolstvo v Čechách, které dnes stojí pevně na stanovisku tělocvičném, vycházejíc z té zásady, že poslání své vyplní jen tenkrát, dosáhne-li toho, aby tělocvičným vychováním veškeré mládeže a mužstva českého vrátilo celému národu českému bývalou jeho mužnost, statečnost, hrdinnost a lásku k pravé osvětě a svobodě lidské.

Jest na času, abychom k činnosti Sokolstva českého přihlíželi co ku vzoru hodnému následování i měli bychom se snažiti především ústrojí jednot našich dle jednot českých si zříditi.*)

Míním, že bychom se byli dodělali zdárnějších výsledků i že bychom byli dnes mnohem dále, kdyby jednoty naše byly zorganizovány a řízeny podobně jako jednoty sokolské v Čechách. Mnohé co u nás vážně, pokračovalo by za uspořádanějšího řízení jednot, než jest dosavadní.

Co uvedl jsem, jest mým náhledem a bylo by žádoucí, aby více Sokolů náhled svůj o záležitosti té projevil. — Častěji bývá mluveno o nepořádkách, jež se tu a tam přiházejí v té neb oné jednotě, ale obyčejně se o nich mluví jen po straně, to však jest jak říkáme babské; proč bychom neměli veřejně věci důležité projednati? K tomu ovšem třeba, abychom celkem věnovali více pozornosti našemu orgánu sokolskému než se posud děje.

Nyní, kdy jeví se v Sokolstvu americkém potěšitelné známky pokroku, právě jest doba, v níž jest nám přemýšlet o tom, jak bychom pro časy budoucí tento pokrok zajistili a to míním že by se stalo především ustrojením jednot dle vzoru jednot sokolských ve vlasti.

Neleňme a uvažujme, jak bychom si budoucnost zajistili. „Na zdar!“

*) P. r. Věc tato zaslouhuje vážného přemýšlení, i pokusíme se v nejbližším čase podati o ní své mínění. Nedostatek pevné správy sborů plynoucí ze zvláštního ustrojení amerických sokolských sborů bývá častěji počítován.

Z našich středů.

Tu a tam slyšíme stesky od bratrů Sokolů z různých sborů, že cvičení ochabuje, aneb že cvičení navštěvována jsou malým počtem členů a k tomu ještě jen mladých členů, ač jednoty ta nebo ona chová ve středě svým valný počet starších a dobrých Sokolů, kteří však cvičení pověsili jak se říká „na hřebíček“. Proč ti starší stále ochabují víc a více dá se vyložití různými příčinami, těžko by však bylo nalézt příčinu odůvodňující k takovému ochabování. — Obraty takové stávají se u každého téměř sokolského sboru česko-amerického, že starší Sokolové přestanou navštěvovati cvičení ano i schůze a na jejich místa přicházejí opět noví členové, s kterými po nějaké době má se to zrovna tak, jako s předešlými, oni totiž po několikaletém působení odstoupí ze řad cvičících členů, aby se do nich snad nikdy více nevrátili. Jsou ovšem při některých výjimky, avšak takových by se našlo u sboru kteréhokoliv velmi málo.

Jedna z nejdůležitějších příčin předčasného opouštění cvičení bude asi ta, že mnohý bratr dospěv věku takového, kdy pomýšlí zaříditi si vlastní domácnost a uvésti si v ní svou vyvolenou, počne liknavěti ve cvičení a nepřestává-li býti činným rázem, činí tak po mnohých přestávkách, až konečně se ve cvičírnu nikdy neukáže. — Ať přijdeme kamkoli do cvičení, všude vidíme mladíky nejvýš 25 leté a ti bývají skoro všichni svobodní; abychom některého z těch ženatých pilně tužícího se našli, to bychom se marně namáhali. — Ovšem i zde jsou výjimky, ale jak jsem již výše pravil, jest jich velmi málo.

A přece jest dosti známo a dosti dokázáno, že mladík ve cvičení vychovaný, stává se schopnějším vydoby-

vati si potřeb životních, než mladík tělocvikem neotužilý. Jest jisto, že člověk, aby byl schopen dobývati si potřeby životní, musí býti zdravého těla a ducha a oběho nabude jen pěstováním tělocviku. Této pravdy však mnozí dosud nedbají.

Většina mladíků cvičí nějaký ten čas jen proto, aby se mohli ukazovati před veřejností a prováděti výkony, jímž se byli naučili anebo snaží se vyniknouti za tím účelem, aby vydobyli si nějakých cen a když již těch dosáhli, ustupují ze řad cvičebních. Cíl jejich byl dosažen; proč by se více namáhali!

Úvedené vzato jest ze skutečnosti, neb takové přechody mezi Sokoly se dají stopovati tomu, kdo po léta cvičení navštěvuje.

Mohu dáti malý příklad, jak se ve cvičírnu mnoho změni během jednoho roku a sice:

Ve cvičírnu naši přibyly do roka tři nové čtyry a přece počet členů cvičících byl stále týž, jako před tím. To se stalo tím, že ti, kterým se cvičení už přesytilo, přestali cvičiti a na jejich místa přišli jiní, tak že Sokol, jenž by byl přišel po roce do cvičení, byl by tam našel hrozné málo těch, co před rokem cvičovali — z těch zbyl totiž jen hlouček starších, kteří se nemohli od sebe odloučiti.

Kdo pochopil to právě jádro myšlenky sokolské, ten zajisté se od cvičení tak brzo neodvrátí, ten pěstuje je stále, a i kdyby mu čas málo vystačoval, přece jen tihne do cvičírny, aby v kruhu ostatních se procvičil, byť i třeba byl ženat — to ho od tělocviku neodvrátí. — Tomu přirostlo cvičení k srdci a on lne k němu vytrvale. Kdo byl v tělocvičně odchovaný, ten na ni nikdy nezapomene. Nikde nemůže se tak pobavit jako v tělocvičně, nikde se s ním upřímněji nemůže zacházeti, nežli v tělocvičně, a takový Sokol ostane věrným tělocvikem a sokolské myšlence do posledního dechu.

Každý Sokol ví, že v tělocvičně zapomínáme na všechny svízele, jež mnohdy jest nám přestáti, a že kdybychom byli i sebe mrzutější a přijdeme do cvičení, že se s námi stane obrat, že na vše zapomeneme a vycházíme z tělocvičny s jasnou a jarou myslí, úplně jsouce osvěženi. —

Další příčinou, proč naše cvičírny nejsou tak navštěvovány postačitelým počtem členstva, jest také ta okolnost, že po většině cvičírny naše nepostačují účelu svému, jsouce těsné a nezdravé. — Kolik máme těch pěkných cvičíren prostorných, zdravých a zařízených dle požadavků zdravotních? Ty by se daly snadno spočítati. Do našich cvičíren po většině málo zdravého vzduchu může přijíti. Jsouť zastrčeny buď někde stranou anebo v přízemku.

Ovšem mnohé sbory by rády aby k cvičírnu lepší si pomohly, ony hledí aby poskytly členům takového místa, jak nutná potřeba vyžaduje, ale když nejsou prostředky peněžní, tu snaha ta jest marnou. Za to ale sbory sokolské, které své síně vlastní, měly by toho dbáti, aby cvičírna byla na pravém místě a neměly by nechávati ležeti ladem své divadelní místnosti, které beztoho jen jednou týdně, v neděli jsou pronajaty a všední dny jsou prázdné. V tom by se měl učinit od cvičícího členstva nějaký pokus u těch sborů, jež síně vlastní, aby tělocvik v nich byl na prvním místě.

Mnohého cvičence také záhy vypudí z těsné tělocvičny příliš velké dusno a prach a takový si správně řekne „nežli bych do takové místnosti si chodil kazit zdraví, místo abych ho nabýval, to tam vůbec ani nebudu chodit.“

Kdo měl příležitost vždy cvičiti ve prostorné vysoké síni, dobře provětrané, ten si ani neučiní dobrý pojem, jak se to bídně cvičí v malé dusné místnosti. Cvičí-li se

ve prostranné místnosti, kde je vzduch čistý, tu cítí se člověk silnějším i jest veselější a vše na něho již příjemněji účinkuje, nežli v místnosti malé, kde každou chvíli musí se obávat, by nepřišel k nějakému úrazu.

Můžeme směle říci, že nedostatečnost našich tělocvičen vyháňá dost a dost mladíků z cvičení, kteří nikdy už zpět se nevrací. —

Domov každého vábí a kdyby ten neb onen sokolský sbor si svůj vlastní domov postavil, zajisté že by to členstvo jeho povzbuzovalo v činnosti. Ovšem — že všude to nemůže být; jednak vyžaduje většího obnosu peněžitého tělocvičnu postavit aneb zakoupit a třeba někde vůle byla dobrá, nemůže se toho docílit jen k vůli tomu, že málo Čechů v tom neb onom místě osazeno a z příspěvků nečetných jednotlivců postavit by se nemohla, neb víme, že příliš velké oběti žádný poskytnouti nemůže. Za to ale, kde to věci možnou jest a dá se očekávat, že podpora od krajanů bude poskytnuta, tu by se záležitost stavby vlastní tělocvičny měla uchopiti za pravý konec a s úsilovnou chutí pracovati k její provedení.

Myslím, že částečně uchýlil jsem se s cesty, již jsem na začátku byl nastoupil, ale doufám, že nebylo na škodu, že jsem se o cvičárnách našich zmínil.

Před nějakým časem psal bratr Frant. Lier v listu tomto o zařizování tělocvičen a vypomáhání si na vzájem. Návrh ten byl by dobrý a kdyby se dle toho sbory řídily, možno, že bychom měli více svých vlastních tělocvičen. Ovšem, věc by se musela svěřit Výkonnému Výboru N. J. Sokolské, který by příspěvky ony mohl vybírat a jednotám vypomáhati. — Příspěvky ty mohly býti ve způsobu akcí splatných po jisté době s úroky, tak že by to byly půjčky.

Dále se musím zmíniti též o tom, že by se měl bráti zřetel na to, aby jednoty, jichž je v jednom místě více, se spojovaly v jeden celek a nedrobily zbytečně síly své, neb víme, že ve spojení spočívá síla a že jsouce spojení dokážeme více, nežli rozdrobeně. Jsou sbory sokolské mnohdy zakládány v samém sousedstvu jiných sborů a to z příčin pravidelně docela malicherných, buď že se nemohou někteří porovnat s majiteli síně aneb členové sami mezi sebou, tu se jednoduše oddělí a založí sbor jiný. Výkonný Výbor v tom ohledu měl by být zvláště bedlivý a měl by se přičiniti přivésti jednoty takové ku sečení.

Může se snad namítnouti, že Výkonný Výbor musí přijmout hlásící se sbor, když ostatní jednoty v místě nic proti tomu nemají. Ovšem, to je částečně pravda, ale Výkonný Výbor má v té věci rozhodnou moc a vidí-li, že hlásí se sbor ku Nár. Jed. Sokolské z téhož místa, kde jiný v blízkém sousedství již existuje, měl by učiniti kroky k jejich sjednocení. — To co jsem výše pravil, jsou slova míněná upřímně z nižádných stranických pohnutí čerpaná a doufám, že nikdo si to jinak vykládat nebude. Na zdar!

Josef L. Voborský.

Proč jeví se tak málo lásky k Sokolství?

Píše F. K.

Jsem již přes dvacet roků Sokolem a po celou tu dobu sleduji pilně nejen činnost vlastního sboru, ale činnost Sokolstva česko-amerického vůbec a s potěšením mohu doznati, že poměry, jaké původně zde bývaly, již na mnoze se změnil v lepší, však obrat ten dosud ještě není takový, aby mohl uspokojiti toho, kdo na činnost sokolskou pohlíží co na hlavního činitele v našem českém životě v této zemi. V ohledu tom chybí nám ještě mno-

ho vykonati a žel nezdá se, že by všude jevílo se dosti nadšení a dobré vůle potřebných k tomu, abychom dostáli úkolu, jež Sokolstvu byl vytknut.

Vzpomínám jak před dvacetiletím bylo pohlíženo na sokolování co na nějaký výraz tělesné bujnosti a ti co tenkrát cvičili, skutečně také sami ani nevěděli proč cvičí. Komu se to právě libilo, ten cvičil. Navštívil-li někdy někdy cvičení a omrzelo ho to, tu jednoduše pověsil sokolování na hřebík a jeho činnost sokolská pak záležela na dále v tom, že byl členem svého sboru, v němž působil aniž by se sám pak o to mnoho zajímal zda i jiní členové cvičí neb nevíčí.

Také jsem cvičil po nějaký čas, když jsem se stal Sokolem, ale cvičil jsem jen po krátkou dobu. Cvičitelů tenkrát nebylo, každý cvičil jak chtěl a co chtěl a čím nemotorněji si kdo ve cvičení počínal a čím méně dovedl, tím radši byli druzí, neboť byl jeden na „umění“ druhého zárlivým. Když jsem si pak zařídil obchod pro sebe, přestal jsem cvičiti, neboť bylo tenkrát zvykem tak činiti. (P. r. A jest žel na mnoze posud.) Kdo si zařídil tehdy nějaký obchod neb kdo se oženil, ten každý cvičení zanechal, výminek v tom ohledu skorem ani nebylo.

Později, kdy poznal jsem úplný význam myšlenky sokolské, lítal jsem toho, že nebyla námi hned zprvu pochopena a řádně pěstována a kdykoli přemýšlím o tom, jak naše mládež jest netečnou k tělocviku a jak i mladí Sokolové v ranných letech opouští cvičiště, tu naplněn bývám lítostí, že věc tak prospěšná jako jest tělocvik nemohla dosud získati mezi námi více opravdových a horlivých přátel.

Přehlížím-li však činnost jednotlivých sborů, pokud se tato týče snahy o rozšiřování pravého poznání Sokolství, tu musím přiznati, že sbory v ohledu tom povinnost svoji na mnoze skorem úplně zanedbávají.

Stanovy N. J. S. sic prikazují, aby sbory pořádaly sokolské přednášky, aby se těmito známost věci sokolské jak mezi Sokoly, tak i mezi širším obecnstvem šířila, ale žádný sbor stanovy N. J. S. v tom ohledu, pokud mi známo jest, neplní. V obyčejných schůzích sborových, které bývají z pravidla až příliš dlouhé, nepřijde také nikdy na přetřes otázka o významu Sokolství. Pro každou malíčkovost se ve schůzích bezúčelně hádáme a maříme v nich drahý čas často prázdným mluvením o věcech nám mnohdy úplně cizích, které by vyřizovány býti měly v užších výborech. Na jednání ve prospěch sboru, ve prospěch Sokolství nám pak pravidelně žádného času v schůzích ani nezbuďte. Tím se stává, že láska k tělocviku mezi členstvem není dosti povzbuzována i že zvláště mladší členové odnesou si ze sborových schůzí to mínění, jakoby snad tělocvik byl u nás záležitostí podřízenou, kdy více času a pozornosti jiným věcem než jeho prospěchu v schůzích věnujeme.

Jest zřejmo, že chceme-li prospívati, jest toho nevyhnutelně třeba, abychom se snažili opravdově o to, rozšířiti především mezi Sokoly pravý názor o Sokolství.

Neméně důležitou, ano snad ještě důležitější pro nás věcí jest, bychom získali mládež českou snahám sokolským. V tom ohledu neměli bychom litovati žádného práce a žádného namáhání. Vždyť jen tenkrát Sokolství do budoucnosti zabezpečíme, když získáme proň nové mocnější řady mladých pracovníků, jež musíme z kruhu mládeže vychovávat. I v tom míním že málo konáme, a co konáme, že jest nedostatečno. Ač skorem v každém sboru jest zavedeno cvičení žáků i žákyň, přece nedbá se dosti toho, aby vedle vlastního cvičení bylo jim vykládáno proč cvičí, jaký význam cvičení má, jaký užitek přinese tomu, kdo pilně se mu věnuje atd. Zároveň mělo by se při cvičení mládeže v tělocvičnách dbáti

toho, aby vzbuzován v ní byl duch český, by učila se ctíti svůj původ, svůj mateřský jazyk i aby v srdci byl jí vzbuzován vlastenecký cit český a láska i úcta k Sokolství. K tomu ovšem třeba, aby cvičitelé naši měli stále na mysli, že jsou nejen učitelé tělocviku, v němž mládež cvičí, ale že mají, ano musí býti vychovateli mládeže a to vychovateli sokolskými, má-li tato býti pro věc sokolskou pro budoucnost získávána.

Každému cvičiteli naskytne se při cvičení velmi často příležitost, aby na ducha mládeže v uvedeném směru působil a žádná taková příležitost neměla by mu ujíti nevyužitkována.

Vstíplí-li se hned záhy mládeži láska k Sokolství pak jistě nevymýtí ji z ní léta pozdější a ona bude věrně státi k praporu sokolskému i bude jednou po nás vysoko jej třímati, ku cti jména českého v této zemi a k velikému užtku příštího zdejšího českého pokolení.

Tak jako o mládež jest se nám starati abychom ji k činnosti sokolské pobádali, tak i jest nám starati se o to, abychom neslábli stálým ubýváním těch cvičičích členů, kteří cvičivše pilně po několik roků, pojednou sobě usmyslí, že jsou již pro cvičení příliš starí a opustí cvičírnu na věčné časy.

Měl jsem příležitost viděti v Čechách, zejména v Sokolu Pražském cvičiti Sokoly staré, šedivé, plechaté i příliš tělnaté a mohl jsem snadno pozorovati, jak je všechny cvičení těšilo i jak patrně jim zdraví prospívalo. U nás žel, starších tváří ve cvičírni marně hledáme. Tuším, že bychom snad na prstech spočítali ty, již z nás cvičí, překročivše třicítku.

Tento nedostatek starších cvičenců jest nám velmi na závadu, neboť právě starší cvičenci nejvíce mohou přítomností svou ve cvičení tělocviku agitovati, když může se na ně ukázati co na patrný důkaz toho, jak tělocvik každému svědčí a zároveň jaké oblibě se těší u těch, kteří blíže se s ním seznámili.

Škoda, že každý z nás chce zde býti před časem příliš sestárnělým, jedná-li se o to, aby byl po sokolsku jarým a hrdlivým ve cvičení, v čemž by právě starší Sokolové měli býti vzorem mladším, čímž bychom všichni získali.

Doufejme, že v brzkém času poměry zmíněné se u nás zlepší, i že láska k Sokolství především mezi námi a pak vůbec i v Čechstvu americkém vzkvete i přinese též zdárného ovoce.

Sokol Americký.

* T. J. Sokol Klatovský v Chicagu a Těl. Jed. Sokol Mladočech v Racine, Wis. byly přijaty dne 4. t. m. do N. J. S. T. J. Sokol Slávský a J. Čes. Am. Sokol Californie, obě v Chicagu, přihlásily se o přijetí do N. J. Sokolské. — V nejbližší době očekává se, že též T. J. Sokol ve Wilber oznámí svůj úmysl přistoupiti k N. J. S.; o čemž jsme se již v čís. min. t. l. byli zmínili. O připojení se dalších jednot posud mimo N. J. S. se nalezajících Výk. Výb. pilně vyjednává i doufáme pevně, že práce jeho bude provázena se žádoucím zdarem! Přítomně patří k N. J. S. 22 jednot a dvě jsou přihlášeny.

Na zdar!

* Dne 14. t. m. oslavila Těl. Jed. Sokol v Chicagu svoji 20letou činnost. Byvši založena dne 13. března r. 1871 pilně pracovala po celé 20letí na roli sokolské získavši si mnohých zásluh o povznesení českého národního ruchu v Chicagu. Přejeme T. J. Sokol, by v nastávajícím novém dvacetiletí, u věku mužném, používajíc moudře zkušeností nabytých se zdarem zvýšeným v práci a činech svých provázena byla. Na zdar!

* V závodech pořádaných dne 27. m. m. Athletic „club-em“ v Detroit, Mich. dobyl sobě první ceny na bradlech a druhé na hrazdě Sokol Fr. Liška, člen tamní T. J. Sokol Budivoj. Závodů zmíněných účastnili se četní atleti a turnéři.

* Se sborem Věrní Bratři Sokol v Milwaukee spojil se Pěvecký sbor Hlahol a Besední sbor divadelní a radostná událost ta oslavena dne 1. t. m. skvělou a zdařilou slavností.

* K závodům N. J. S. jež v příštím srpnu uspořádány budou v Milwaukee, Wis. konají se ve všech čilejších jednotách pilné přípravy i doufáme na jisto, že zavítají k nim borci naši náležitě vycvičení a to v počtu co nejhojnějším. Zvláštní výbor zvolený sborem V. B. Sokol v Milwaukee. jemuž svěřeno jest uspořádání závodů oněch, stará se všemožně, by staly se slavností skutečně

národní, v níž by vedle značného počtu Sokolů účastnil se co největší počet našinců i cizinců, jimž rovněž chceme pokrok svůj v tělocviku způsobem důstojným dokázati. Časopisectvo milwaučké již nyní věnuje závodům našim pozornost, čímž zájem širšího obecnstva cizonárodního jest nám pojištěn. Dosvědčením toho jest nabídka, již učinil vyřaditel turnérských rohů a kuželů Henry Neuman, jehož závod nalezá se v čís. 315 Chestnut ul. Milwaukee, Wis. závodnímu výboru, oznámiv mu, že daruje prvému hlavnímu vítězi závodnímu skvostný roh v ceně \$30 a vítězi v kroužení kužely pár krásných kuželů v ceně \$8.

(Viz vyobrazení). Závodní výbor nabídku tuto s díky přijal. — Zájem vzbuzený k našim závodům v Milwaukee jest mnohoslibný. Všem jednotám musí na tom záležeti, aby společně vystoupení o příštích závodech N. J. S. bylo co nejdůstojnějším, by posloužilo ku povznesení jména českého v této zemi!

Nuže chutě k práci!

* T. J. Sokol Slávský, jejíž členové užívají kroje Sokolů českých, míní přistoupiti do N. J. S. Poněvadž stanovy N. J. S. určují, jaký kroj mají členové její nositi, může býti Sokol Slávský s podmínkou, aby mohl užívati českého kroje sokolského přijat jen za souhlasu dvou třetin jednot k N. J. S. se hlásících. Máme za to, že ve všech jednotách jest výše kladen pravý účel sokolský a společné jeho se domáhání než věc tak vedlejší jako jest kroj a proto na jisto doufáme, že Těl. J. Sokol Slávský do N. J. S. bratrsky přijata bude. Svým časem upozornili jsme na nepřístojnost toho zakládati nové sbory sokolské k vůli nosení českého kroje sokolského, však vůči hotové již události nechceme aby snad různost kroje měla nám zabraňovati sdružovati se v jediný mocný celek v N. J. S., když již jiného žádoucího, potřebného a užšího a úplného spojení se mnohých sborů v místě jediném při nejlepší vůli docíliti nemůžeme.

* Dne 23. února t. r. zesnul dlouholetý člen Těl. Jed. Sokol v Chicagu **Matěj Hlávka** u věku 59 let.

Zesnulý narozen byl r. 1832 v Ponědvážku u Budějovic v Čechách. Po 19 roků byl členem T. J. Sokol, plně vždy povinností své horlivě a ochotně. Čestná budiž mu paměť!

* Těl. Jed. Sokol v Omaze, Neb. usnesla se vyzvati veškeré české tělocvičné Jednoty v Nebrasce, nechť si náleží k Nár. Jed. Sokolské neb mimo ni se dosud nalézají, k státním závodům, jež by v Omaze počátkem června odbývány byly a při nichž by jak čtyř tak i jednotlivci síly své zkusiti mohli.

* Nové sbory Sokolek byly založeny v Detroit, Mich. a v Long Island City, N. Y. a s potěšením jest nám oznámiti, že oba tyto mladé sbory pilně cvičí. — Snad se přece dočkáme té doby, kdy dívky a ženy české zbaví se předsudků a přilnou s opravdovou láskou k tělocviku! —

* N. J. Sokolské jest společného cvičitele nevyhnutelně třeba, nemají-li mladší jednoty živořiti. Rychlou a souhlasnou odpovědí Výk. Výb. na otázku jeho „má-li společný cvičitel býti zjednan“, měly by veškeré jednoty opatření řádného společného cvičitele usplňiti. V záležitosti tak důležité každá liknavost a každé čekání na to, co udělají ostatní jednoty, jsou nemístným zdržováním. Jednejme rázně, po sokolsku!

* Těl. Jed. Sokol v New Yorku vydala k svým 22. šibřinkám dne 21. m. m. odbývaným humoristický časopis „Šibřinky“, obsahující vedle množství vtipů místních, humoresku od spisovatele Ignáta Herrmana illustrovanou Art. Scheinerem.

Sokol Slávský.

— V zemích koruny české a ve Vídni bylo roku 1890 213 jednot sokolských se 22,972 členy, z nichž 7,407 cvičilo. Čísla ta vykazují proti rokům minulým potěšitelný vzrůst. — Roku 1889 bylo jednot pouze 191 s 21,901 členů, z nichž 7,332 cvičilo; roku 1888 bylo jednot 170 s 21,681 členů, z nichž 6,310 cvičilo. Zřízení župní a sdružení v Českou Obec Sokolskou jeví patrně zdárný vliv na žádoucí rozvoj Sokolství ve vlasti naší.

— (Příkladný vzor statečnosti sokolské). Ad. Hájek starosta Sokola Kolínského, s nímž v t. č. Sokolstvo americké blíže seznamujeme, — jemuž hlava již dávno byla sbělila, čítáť 65 roků, vyzývá cvičící Sokoly, kteří jsou přes 60 roků staří, aby utvořili „četu „šedesátníků“, jež by se účastnila činně cvičení Čes. Obce Sokolské o sjezdu všesokolském. — Kde jsou naši šedesátníci?

— Sokol Julius Grumlík býv. člen cvičitelského sboru Sokolu pražského a technický vůdce památné sokolské výpravy pařížské, odebral se jak v t. l. svým časem bylo oznámeno na sesterskou Rus, kdež přijal úřad učitele tělocviku na školách veřejných v Tiflisu. Odbýv nedávno skvěle zkoušky na universitě v Charkově, byl povýšen co gymnasiální profesor do osmé třídy činovníků ruských (hodnost rovnající se hodnosti rakouského majora) s titulem „kolležský assessor“ i zároveň povýšen do stavu osobního šlechtictví. V Tiflisu, kde Sok. J. Grumlík velice zdárně působí a všeobecné vážnosti požívá, konají se jeho přičiněním rázné kroky k založení „Sokola kavkazského.“

Tělocvičná zdravověda.

Pod tímto názvem vyšla v Německu koncem m. r. kniha, k jejímuž sepsání spojili se odborník lékařský Dr. Eulenberg s odborníkem školským Dr. Bachem. Kniha ta obsahuje v posledním oddíle pojednání o tělocviku školském se stanoviska zdravotnědného. Podáváme tu několik hlavních vět, jež jsou povšimnutí hodny a zasluhují, aby každý borec v paměť si je vštípl. —

1. Cvičení podporuje trávení, ale nemá se díti hned po jídle. Dbáti jest toho, aby ani před ani po cvičení množství

potravy at' pevné at' tekuté tělu se nepodávalo. Spíše třeba jest před cvičením dle možnosti o vyprázdnění střeva i měchýře se postarati, netoliko aby tělu se ulehčilo, nýbrž i aby před vnitřním uškozením (kýlami, vchlípení střeva a j.) se chránilo. Přílišné nasycení bezprostředně po cvičení způsobilo by povážlivé překrvení.

2. Má-li však cvičení na tělesné vychování zdárně působiti, nutna jest k tomu především přiměřená výživa. Jsme daleci toho, abychom na tomto místě rozváděli nauku o látkách výživných, také náleží to více oboru domácnosti. Na cvičišti napomínali již Jahn a Spiess ku jednoduchosti a střídmosti v požívání pokrmů a nápojů odporučovali z těchto zejména mléko a vodu. Pro výměnu látek a výživu mají svaly značnou důležitost. Ale svaly se cvičením též opotřebují. Jest tedy nutno přijati novou potravu, které nesmí chyběti na látkách dusíkatých jako maso, chléb, mléko, vejce, luštěniny, neboť jinak by cvičení ochabovalo místo aby sílilo.

3. Po cvičeních a hrách příliš rozohřívání nepoživati hned studeného nápoje, jest již staré pravidlo, které má svůj význam ethický i zdravotnický; neboť jest každému prospěšno žízeň umět potlačiti. Taktéž je vždy nutno dbáti toho, aby děti pocitu žízně příliš se nepoddávaly a najednou příliš mnoho nepily; pak hrozí skutečně nebezpečí nachlazení hrdla i žaludku, zvláště jestliže nemírné pití spojeno je s náhlým přechodem z pohybu v klid. Pokračuje-li se v pohybu, pak mírný doušek mnoho neuškodí.

4. Cvičební oblek musí účelu svému vyhovovati. V našich chladných krajinách nemůžeme jako Řekové cvičiti nazí; ale přece můžeme svůj oblek tak uspořádati, aby co nejmenší tlak na všechny ústroje působil, především volný oběh krevní připouštěl a údům ve volných pohybech nevadil. Hlava i krk musí býti volné, hruď rovněž, břich nemá býti řemenem anebo pasem příliš spjat. Je-li pas příliš pevně utažen, pak snadno více uškodí než veškeré cvičení prospěje. Neboť tlačí játra, žaludek a střeva a může tím, že na jiném místě útroby ku stěně příliš tiskne, způsobiti i kýlu. Ku cvičení nelze upotřebiti žádného kabátce, poněvadž lehkou může někde uváznouti a nehodu způsobiti. Látka oděvu nejlepší je buď z čisté nebo poloviční vlny, barvy šedé nebo tmavší. Střevíce cvičební shotovují se z lehké kůže nebo příze, aby nepřekážely vypařování; podpadky buď žádné nebo zcela nízké.

5. Nemocní se srdeční vadou vůbec cvičení se mají vzdáti. Nechceme tím nikterak sdíleti mínění, že každé zrychlení tepu srdečního při cvičení má se míti za nemoc. Nicméně však třeba je s oněmi žáky, kteří při cvičení silným a nepravidelným bušením srdce bývají zachvácení, s pozorností a opatrně zacházeti. Lehké zvýšení činnosti srdeční však jest jedním z dobrých účinků cvičení; neboť jest znamením čilejšího oběhu krevního a výměny látek, poněvadž srdce jest středem oběhu krve, totiž tekutiny výživné.

6. Nedokrevní a bledničkou stížení stojí blízko sebe. Toho, „kdo má chabé, hubené svalstvo, tenkou a chabou kůži, skrze níž žíly sialově nebo bledě modře prosvítají, bledé rty a bledou spojivku oční,“ snadno učitel za nedokrevného uzná a přiměřeně šetří.

Takový musí k tomu býti veden, aby příliš namáhavá a dlouho trávající cvičení neprováděl, nýbrž s přestávkami cvičil.

7. Zvýšení respirace (vdechu a výdechu), které cvičením se způsobí, jest důležitosti veliké, neboť respirace je neposledním činitelem výživy. Tím důležitější však je, aby při zvýšeném procesu životním nebyl vdechován vzduch špatný prachem a kouřem znečištěný, nýbrž aby tento byl co možná čistý a svěží, ne příliš chladný ani horký; kde možnost to připouští, dobře je cvičení prováděti na místě volném, které je prachu, kouře a škodlivých výparů prosté, jak již Jahn cvičišti nejraději mívával ve stínu stromů a v lese balsamickou vůni dýšícím. Cvičiště volné má tedy přednost před uzavřeným. Poněvadž však zkušenost učí, že v našem podnebí uzavřené cvičišti ku zdárnému vývoji školského tělocviku je nezbytno, jest třeba o čistění a obnovování vzduchu řádně dbáti.

8. Mohutnému a hlubokému vdechu i výdechu, ne však prudkému a přerývanému, musí se žáci teprve učiti. Důležitost jeho spočívá v tom, že vzduch v plicích zůstává se odstraňuje, a hrudník rozšiřuje. Tomuto gymnastickému dýchání chceme-li ho tak zváti, nutno učiti způsobným cvičením prostým, mimo to i jako cvičení zvláštní je probíráti, zejména na volném vzduchu.

9. Při vdechu třeba jest toho dbáti, aby mezi cvičením ústa zůstala zavřena, aby vzduch vnikal nosem a v tomto byl ohřát i prachu zbaven, dříve nežli do plic vnikne. Dýchání ústy jest proti přírodě i zdraví. Na cévy krevní hojná sliznice nosní odevzdává teplo vzduchu proudícímu přes ni a řasinkové buňky její vzduch prachu očisťují.

Pro běh vytrvalý již z časů Jahnových dáno je pravidlo, že vdech má se dít s ústy uzavřenými ve třech krocích, podobně výdech. Jestli však počet dechů se při namáhavých a dlouho trvajících cvičeních, jako zápasu a běhu o závod, tak rozmnoží, že množství vzduchu nosem proudícího nestačí a též ústa se otevřít musí, tu nutno dbáti aspoň toho, aby příliš chladný, severním anebo východním větrem přivátý vzduch bezprostředně do průdušnice a průdušek nevnikal. Žáci buďtež tedy již záhy s náležitou důsledností učeni dýchatí nosem.

10. Velký význam fyziologický a zdravotnický má držení těla. (O sezení ve škole mluveno bylo v předešlých odstavcích). Jednati o držení těla při jednotlivých cvičeních nářadových, jest věcí učebnic tělocviku; dobré a přímé držení těla jest i tu nejen ceny esthetické, nýbrž i fyziologické. Zde platí to zejména o držení při chůzi a ve stoji. Musíť býti takové, aby umožnilo a podporovalo hluboké dýchání, aby dovolilo hrudníku a plicím to největší rozpjetí. To se děje však nejlépe v přímém postoji. Počet dechů za minutu stoupá od 13 v lehu, 19 v sedu ku 23 ve stoji, a zároveň jak spirometrem bylo dokázáno, je hloubka jednotlivých dechů největší při postoji vzpřímeném. Fyziologickým požadavkům na přímé postavení těla odpovídá bez odporu nejlépe t. zv. postavení vojenské.

Dobře je, aby ve cvičební hodině mnoho práce ve stoji bylo vykonáváno. Nemůže se sice žádati, aby všichni ostatní v napjatém postoji vojenském stáli, když jednotlivec na nářadí cvičí, ale může a má toho dosaženo býti ve prostných a pořadových cvičeních zejména u žáků vyšších tříd.

11. Prostná cvičení nejsou jen výtečnou gymnastikou plic, nýbrž znamenitým cvičením nervů. — Všecka gymnastická cvičení, jak praví Dubois Reymond ve své řeči o „cvičení“, jsou zároveň cvičením ústředního nervstva: mozku a míchy.

12. I mezi prostnými cvičeními dosti je takových, která velké namáhání, ano přepínání působiti mohou, která musí tudíž s dobrou rozvahou a opatrností prováděna býti. Není jistě krásnějšího, gymnasticky významnějšího cvičení nad běh, jak o závod, tak vytrvalý. Nemá-li však účinek jeho právě v opak se zvrhnouti, tu musí při prvním cíli býti povolna vzdalován, při druhém doba jen znenáhla prodlužována. Jest také zvláště k tomu hleděti, aby po takovém živém, namáhavém, delším pohybu nenásledoval bezprostředně klid, nýbrž aby lehké a mírné pohyby tvořily přechod k ostatním cvičením, dokud pot neustane a „nastuzení“ netřeba se báti.

(Dokončení.)

Nepřistojnost.

Již několikrát jsme se zmínili, že pořádání veřejných cvičení žactva tělocvičných škol v pozdní době večerní jest nepřistojností, která by měla býti vymýšlena. Nedospělá mládež, útlé děti mají v noci spáti a nikoli „producírovati“ se před obecnstvem, které má dosti času ku př. v neděli odpůldne, aby se mohlo přijíti na tužící se mládež podívati, když by bylo v neděli odpůldne její veřejné cvičení uspořádáno. Nikdo ať se nevymlouvá, že Němci si nepočínají v tom ohledu lépe než my a že turnéři cvičení mládeže též v době večerní pořádají.

Chybují-li jeden, z toho ještě nenásleduje, že musí chybovati i druhý. Konečně každý ví, že turnéři v mnohém ohledu, ku př. v pití piva nikterak nám vzorem býti nesmějí.

Že by noční cvičení mládeže v místnostech, které ku všemu ještě bývají plny kouře, bylo jí ku prospěchu, to snad nebude nikdo zastávati a také nikdo s přičetnou myslí se neodvážá tvrditi, že by noční dlouhé bdění, jakému mládež veřejného cvičení se súčasníví, v zábavě po tomto obyčejně následující, bylo prospěšno její zdraví a neosměli se říkati, že bdění takové slouží jí k otužení. Mnohý se snad vymluví, že rozumní rodiče sami dbají o zdraví svého dítěte a je hned po skončeném veřejném cvičení domů odvedou a jen taková, kteří jen o svou zábavu dbají, že zůstanou s dětmi do rána, nehledíce jak takovým nesmyslným počínáním zdraví dítek svých poškozují.

Sbory sokolské měly by se pilně toho chrániti, aby nijakým způsobem nezavdávaly příležitosti k páchání takové nepřistojnosti rodičům nesevdomitým a z toho ohledu přimlouvali jsme se již několikrát a to aby zákovská cvičení nebyla večer pořádána.

Sokolské sbory mají přece za účel, aby vychovávaly mládež silnou, zdravou a statečnou a k tomuto účelu musí při všem svém počínání vždy na prvním místě pohlížeti a dle něho ve všem se řídit jako lodník magnetickou střílkou.

K dosažení účelu toho třeba dbáti pilného cvičení mládeže a při tom třeba k ní míti stálého zřetele, aby se chovala a žila tak, jak dosažení zdraví a síly toho vyžaduje. Jak hřeší se těžce na mládeži naší a to námi samými, některými sbory sokolskými o tom podává smutný doklad ta okolnost, že nalezli jsme na programech některých „sokolských“ maškarních plesů oznámené *ceny pro děti*. Toť ovšem nepřistojnost, k jejíž odsouzení nemáme ani slov dosti přísných.

Ceny pro děti v maškarním plesu sboru sokolského, sboru, jenž má pečovati o zdárnou výchovu mládeže — toť jest prasmutné vysvědčení veřejnosti podané o tom, jak myšlenka sokolská samými Sokoly jest nepochopována. — Necht na příště se podobné blamáže před veřejností a sami před sebou vystřiháme!

ZPRÁVY NÁČELNICKÉ.

Těl. Jed. Sokol v South Omaha, Neb. cvičila v lednu 8krát ve dvou četách, o 12 členech; v únoru cvičeno 7krát ve 2 četách, o 12 členech.

Nejčinnějšími v lednu byli Sok.: J. Moravec, J. Novák, J. Vomáčka, Jos. Vampola a K. Kotrč. V únoru byli nejčinnější Sok.: J. Moravec, J. Novák, Jan Vampola, V. Neraď a Jos. Bláha. Na zdar! M. Šubrt, náčelník.

T. J. Sokol Fügner v Chicagu, Ill. cvičila v lednu 13krát, v četě o 12 členech.

Nejčinnějšími byli Sok.: Jan Veselý, Jan Kočka a Rud. Mulač.

V únoru cvičeno 13krát v četě o 13 členech. Nejčinnější byli Sok.: R. Mulač, J. Mulač, P. Veselý, T. Brlich.

Na zdar! Jan Kounovský, náčelník. Sbor V. B. Sokol v Milwaukee, Wis. cvičil v lednu 8krát ve 2 četách o 26 členech.

Nejčinnějšími byli Sok.: J. Klinka, J. Záhořík, V. Straka, J. Jelínek, V. Šimandel. Na zdar! A. Pittner, náčelník.

V T. Jed. Sokol v Chicagu cvičilo dvakrát v týdně v únoru 30 Sokolů o 3 četách; žáků 65 o 4 četách, žáků 23 o 2 četách. Štulík K., náčelník.

V T. J. S. Cechii v Chicagu cvičilo se v únoru 8krát v četě o 4 členech. Nejčinnější byli Sok.: Jan Placek, V. Holub.

F. B. Krének, náčelník. V T. J. Podlipný v Detroit, Mich. cvičilo se v únoru 7krát o 2 četách po 8 členech. Nejčinnější byli: P. Miltner, J. Votruba, A. Kastl, F. Kroupík, V. Nádvorník, V. Brabec, K. Bečvář.

Jan Fryš, náčelník.

DOPISY.

V Milwaukee, dne 8. března 1891.

Vyk. Výb. rozeslal všem Jednotám sokolským svolání zda na žádost více Jednot má povolán býti společný cvičitel. Dle došlých dopisů vyslovují všechny souhlas, některé jednoty s poznámkou, by společný cvičitel byl povolán z Čech. Jest jen žádoucí by jednoty, které až dosud neodpověděly, bez odkladu tak učinily, ano více jednot nevyhnutelně cvičitele potřebuje.

Sjezd všesokolský každým dnem se blíží a až dosud ani jediná jednota snad nedala na jevo své mínění, jak se má N. J. S. v této věci zachovati. Pořadatel t. l. v čís. 2. r. 13. učinil poznámku, že doufal, že Vyk. Výb. v záležitosti této učiní náležitých kroků a že vyzve jednoty sokolské aby přání Č. O. S. bylo důstojným způsobem vyhověno. Taktéž bratr Aug. Tesař vřele v t. l. se přimlouval za obelání sjezdu všesokolského do Prahy, a i já bych si toho přál aby Nár. Jed. Sok. byla na tomto sjezdu zastoupena, kdyby to bylo vůbec možné. Zde ale záleží na jednotách a ne na jednotlivcích. Jednoty musí samy rozhodnouti, má-li býti N. J. Sokolská na všesokolském sjezdu zastoupena neb ne. Vyk. Výb. dle stanov nemůže ničeho v této věci podnikati, nýbrž musí čekati, až jak se jednoty rozhodnou, an až dosud ani Českou Obcí Sokolskou ani žádnou jednotou zdejší požádán nebyl.

Náš sbor V. B. Sokol též ještě v této věci ničeho nepodnikl a to proto, že se snad obává velikých výloh, ku kterýmto obavě jest oprávněn. Sbor V. B. Sokol před 4 roky vyslal do Prahy 3 členy, jimž bylo dáno asi \$500, ale oni potřebovali ještě jednou \$500, jež ze svých kapes dosadili, celkem tedy vyžadovala výprava třech Sokolů asi \$1000. A jaký z toho měl sbor V. B. Sokol prospěch? Po návratu jich zřídka kdy se některý z nich v tělocvičně okázal, neb jim toho povolání jejich nedovolovalo. Veškeré naděje sboru na prospěch, který měl z této výpravy vzejíti, byly zklamány. A tu těžko jest od sboru našeho žádati, aby poznovu nadšen byl pro novou výpravu Sokolů do vlasti.

Kdyby N. J. S. vyslala do Prahy jen 12 Sokolů, byl by to malý hlouček, ale výprava jich stála by jí značnou částku peněz, a musela by dle vydání učiniti rozvrh na všechny jednoty, neb pokladna není tak zásobená, by výlohy krýti mohla. Uvážíme-li však, že některé jednoty při nynějších skrovných příspěvkách nuceny jsou žádati o poseckání, tu odpadá chuť dělati mimořádné výlohy, obzvláště, když co nejdříve musí vydržován býti společný cvičitel, který vydání N. J. Sokolské značně rozmnoží.

V neděli dne 1. března pořádaná byla důstojná oslava spojení se třech národních sborů pod prapor sokolský. Pěvecký sbor Hlahol a Beseda sbor div. spojil se se sborem V. B. Sokol v jeden celek. Starosta Sokola br. F. Eder zahájil slavnost a prohlásil oba sbory spojené se Sokolem V. B. Br. F. Kaplan v delší řeči poučné objasnil zásady sokolské a poukázal jakým má a musí býti ten, kdo chce v pravdě jmenován býti Sokolem. Obě řeči byly s nadšením přijaty. Br. V. Zajíček podal s humorem „Návrat Sokola z prvního výletu,“ pan J. Satran žertovnou báseň, jak povstala hudba v Čechách a F. K. báseň, čím býval v Čechách předkům našim zpěv. Mezi přednáškami pěl sbor Hlahol střídavě s hudbou zapěl několik pěkných sborů, které byly nadšeně od obecnstva přijaty. Kvartet pod řízením pana H. Vrby dostal úplně svému účelu a v plné míře obecnstvo uspokojil.

Byla to zábava utěšená a každý se tvářil jako na veselce šťastný ženich a nevěsta. S bratrským pozdravem F. Kaplan.

V Chicagu, dne 9. března 1891.

(Z Čes. Am. Sokola.) Letošní rok jeví se dosti příznivým pro náš sbor a zvláště pro cvičící členstvo, neboť více Sokolů navštěvuje cvičení nežli roku minulého, což jest důkazem, že počínáme hleděti vážně na tělocvik. Však ti probudilejší jsou dosud v menšině. — V minulém čísle t. l. jest dopis Sok. Chvalovského, v němž si stěžuje na nestálost některých Sokolů, kteří se cvičení vzdalují pro nepatrnou příčinu, totiž—ženění; jinak jest to u sboru našeho, v němž právě ženatí Sokolové jsou nejčilejšími v cvičení, za což zasluhují uznání. Doufám, že ještě po mnoho roků budou tak čili jako nyní. Tím nejlépe poráží se předsudek proti tělocviku, když nejen mladší ale i starší mužové jej pěstují.

Naši cvičící členové připravují se pro závody v Milwaukee, s činností příkladnou, tak že čestně budou moci zápasiti o předáctví s nejlepšími Sokoly.

Závody v Praze při všesokolském sjezdu slibují býti zajímavější nežli všechny dosud odbývané, hlavně z té příčiny, že účastní se zápasu veškeré Sokolstvo slovanské, protož by měli býti americké jednoty co nejčestněji zastoupeny.

Cvičitelové naši připravují přítomně žactvo pro veřejné cvičení, jež odbýváno bude dne 12. dubna. Na zdar! Jan Krizan.

V New Yorku, 4. března 1891.

Dvaadvacáté šibřinky Sokola new-yorského odbývány byly 21. m. m. v rozsáhlých a nádherně upravených místnostech New York Central Turn Vereinu na vých. 67. ul. Ač bylo počasí po celý den prabídné, byla návštěva tak veliká, že prostorné ty místnosti byly přeplněny a možno čítati, že tam bylo přes 1500 osob. Pohled na roje mask byl pěkný a těžko bylo vyhledati mezi nimi ty nejlepší. Na „Národní Dům“ bylo též zpočátku dvěma roztočilými markytánci, které při vši své legraci vybraly za jich punčovinu asi 11 dol. ve prospěch Nár. Domu.

Základní myšlenka vzata byla z posledních nepokojů Indiánů na západě; totiž zajetí indiánského náčelníka a vzdání se Indiánů. Zde podotknouti dlužno, že by měl výbor lépe přihlížeti k provedení programu, a měl by býti vybíravější při volení téhož. Je to sic spojeno s dosti značným vydáním, ale co již jednou obecnstvo vidělo o to podruhé nestojí. Pobaveno obecnstvo bylo cvičením akrobatickým a několika podařenými skupinami, zvláště první se líbila, sestavena byla ze 3 spolu za sebou jdoucích, na předním spolu dva seděli, na zadních dvou spolech dva klečeli a na nich jeden stál drže v rukou otěže; spržení skupině té ovšem scházelo.

7. m. m. potkala jednotu naši nehoda, vyhořela nám cvičirna v horější části města. Škoda na náčiní jest pojištěním krytá, ale cvičení jest na dobu neurčitou přerušeno, což je věc nepřijemnou a škodlivou, zvláště nyní kdy se jednota připravuje na veřejnou zkoušku ku dni 15. března. Ovšem máme ještě podobně zařízenou tělocvičnu v dolejší části města, kamž mnohý ale jezdit nechce aneb nemůže.

V. Zborník.

V Detroit, Mich. dne 18. února 1891.

Ct. Sokole Americký, oznamuji jména úředníků, kteří byli zvoleni na rok 1891 ve sboru Těl. Jed. Sokol Podlipný:

Martin Červený, starosta; Anton Kastel, místostarosta; Jan Rada, tajemník; Frank Miltner, účetník; Anton Sulc, pokladník; Roman Jasan, pro V. V. jednatel; Jan Fryš náčelník; Frank Miltner, 1. cvičitel; Václav Brabec, 2. cvičitel; výbor majetku: Pavel Mašík, Jakub Sluka a Josef Votruba. Účetní výbor: Karel Bečvář, František Kouba a Josef Saletník.

Schůzi odbýváme každý druhý pátek v měsíci.

Cvičení jsou navštěvována dosti pilně, čehož také jest nutně třeba vzhledem k blížícím se závodům N. J. S.

Na zdar!

Jan Rada.

V Chicagu, dne 8. března 1891.

(Z Těl. Jed. Sokol, Chicago.) Dnes jest mi na prvním místě zaznamenati truchlivou zprávu, neb neúprosná Morana vyrvala ze středu našeho jednoho z nejstarších našich činných členů, Sokola Matěje Hlávku, jenž dokonal život svůj dne 23. února t. r. v stáří 59 roků. Dne 29. srpna 1872 byl do sboru našeho přijat a setrval v něm až do konce svého života, jsa vždy činným a výbory na něho uložené svědomitě vykonával.

Jak jsem se již minule zmínil připravuje se sbor náš k důstojnému oslavení svého dvacetiletého trvání, jež bude odbýváno v sobotu dne 14. března. Slavnostním řečníkem bude Sokol Bol. František Zdrábek. Lze očekávati, že Sokolové naši do jednoho se slavnosti této účastní.

Dne 1. března sehráli ochotníci naši veselohru „Vosí hnízdo.“ Snaživý náš říditel Jos. Jurka hledí vždy k tomu, by každý kus byl náležitě vypraven a úlohy aby se nalezaly v dobrých rukou, což se mu i tentokrát podařilo. Jednotlivé úlohy, jakož i celek byly zdařile provedeny a obecnstvo takřka ani nevyčázelo ze smíchu. Návštěva byla slabá, což bylo lze přičítati jenom špatnému počasí, jednak i té okolnosti, že přístup k sni jest spojen s překážkami anto se právě kolem staví viadukt.

V cvičirně naši jest přítomně dosti živo a Sokolové se pilně připravují k příštím závodům v Milwaukee. Na zdar!

J. E. Zárobský.

V Omaha, Neb. dne 17. února 1891.

S potěšením četl jsem zprávu v posledním čísle „Sokola Am.“ že bratr našeho snaživého cvičitele Sokola Josefa Pecivala, Sokol Fr. Pecival za cvičitele do St. Louisu k tamní čile a bujaré jednotě bratrské se odebral. My všichni přejeme mu hojného zdaru a vtrvalosti a bratrské jednotě v St. Louisu gratulujeme, že podařilo se jí získati cvičitele tak dokonalého. Zároveň vítáme vřele novou ratolest sokolskou v bratrský náš střed, tož sousední naši snaživou jednotu ve Wilber, která konečně do svazku N. J. S. vstoupila. Jest si přáti, aby i ostatní jednoty, jako Crete-ská, Linwoodská a Plattsmouthská příkladu jejího následovaly a za heslem „Ve spojení jest síla“ pod jedním praporem sokolským pracovaly pro věc sokolskou.

Jednota naše pořádala dne 31. ledna své šibřinky (Výprava do Afriky), za kteroužto příčinou vydala jako obyčejně 3 čísla humoristického, satirického časopisu „Šašek“, o němž veškeré české

časopisy pochvalně se zmínily. Ples skvěle se vydařil. Návštěva byla hojná a masek rozmanitých přecetně. Naši bujaři hoši co Zulu Kafrové provedli znamenitě divoký africký rej a běda tomu, kdo s bílou tváří se jim pod ruku „nachomejtl“, za okamžik ani matka by ho nebyla poznala. Výbor snažil se vůbec, aby ples byl pravými sokolskými šibřinkami, což se mu jako obyčejně podařilo. Počátkem tohoto měsíce počal i náš souseď, „Podporující Sokol Tyrš“ odbývatí svá cvičení, a jak se dovidám, též četně údů mladých cvičení ona navštěvuje. Sokolky naše, zejména ty dospělejší, v poslední době poněkud v činnosti ochabují, ustupující těm mladším, ano nejmladším, což ovšem není dobře. Zdá se, že tu panuje špatná vytrvalost, ať nedím snad i nesvornost, což obě hlodavý jest červ na těle společného našeho života. Též o ochotě Tělocvičné Jednoty ničeho v poslední době není slyšeti. Členové rozprchlí se sem a tam a tak není nikde vlastně nic. Doufejme v lepší časy.

S bratrským pozdravem

J. A. Hospodský.

V Chicagu, dne 6. března 1891.

(Ze sboru Plzeňských Sokolek.) Ve sboru našem jest teď všeobecná radost nad tím, že Plzeňský Sokol již se na určito rozhodl postaviti tělocvičnu a to co možno nejlepší a co nejdříve. Těšíme se již na to, až tělocvična ona bude postavena a až se v ní budeme moci tužiti, doufajíce, že nám bratrský Plzeňský Sokol v ní opět obětavě žádaného pro nás útulku dopřeje. Představuji si již v duchu, jak bude to krásné a povznášející až v síni prostorné, pěkně zřízené, přívětivé a útulné síly své tužiti budeme. Pak řady cvičících Sokolek jistě zmohutní a dívčí omladina naší české Plzně pak tvořiti bude mocný šik Sokolek. Zatím ovšem jest nám trpělivě čekatí a ozbrojiti se tím vědomím, že i práce naše nyní za poměrů nepříznivých a stísněných není konána nadarmo i že přinese blahodárného výtěžku aspoň těm několika z nás, které pilně se snaží povinnosti sokolské piniti co nejhorlivěji.

Doufám, že každá z nás zároveň se k tomu bude přičiňovati, aby, pokud je to možno, přispěla též pomocí svou k velikému dílu Plzeňského Sokola, k postavení vlastní jeho tělocvičny, při čemž musíme býti vedeny myšlenkou, že byť by i síly naše co jednotlivců nebyly vydatny, že co celek můžeme pro dobro zmíněného účelu dosti vykonnati při opravdové vůli a skutečné sokolské činnosti. „Na zdar!“

Julie Křoftová.

V Detroit, Mich. dne 10. března 1891.

Jest mi potěšením, že mohu oznámiti o čilejším ruchu v naší tělocvičně. Nový náš náčelník, Sokol Josef Janeček, pilně si hledí svého úřadu a cvičitelé Otto Koželuh a Al. Kostka statečně mu pomáhají, věnujíce se povinností svým ochotně a s láskou. Přítomně nás cvičí 15 Sokolů a 8 žáků. Toť ovšem ještě není počet dosti uspokojivý porovnáme-li jej s počtem členů našeho sboru.

Snažíme se též o to abychom zavedli pravidelné cvičení děvčat. Tu ovšem záleží mnoho na rodičích, aby ochotně světili nám dítky své, bychom je učili po sokolsku se tužiti.

Oč jsme již byli po delší dobu pracovali, totiž o založení sboru Sokolek, to konečně uvedli jsme v skutek, přes to že potkávali jsme se s mnohými překážkami.

Na den 15. m. m. byla svolána schůze k ustavení sboru Sokolek, do níž dostavilo se 13 českých dívek, které po upřímných slovech Sokolů Janečka a Hradeckého, prohlásily, že chtějí státi se Sokolkami i ustavily se v sbor.

Sokolky ony jsou: Albína Procházková, Johanna Poderova, Frant. Reilichova, Aloisie Procházková, Karolina Kolářkova, Emilie Motlova, Kat. Pešíkova, Marie Pešíkova, Marie Hornkova, Anna Jilečková, Matilda Jilečková, Emma Patáková a Libuše Štokova. Proz. starostkou byla zvolena Albína Procházková, proz. tajemnicí Johanna Poderova. Se cvičením bylo započato hned následujícího čtvrtku. Cvičitelé Sokolek jsou Sokolové Janeček a Fanta.

Dne 22. m. m. byla druhá schůze nového sboru Sokolek a tu přihlásily se za členy: M. Jilečková, Anna Adamcova a Marie Namejtova, i lze se najisto nadíti, že v brzku značnější počet dívek českých se v kruh bujarých Sokolek přihlásí. Povinností naší ovšem jest, abychom mladému tomu sboru byli nápomocni seč budeme, neboť třeba míti zvlášť tu okolnost na zřeteli, že sborům Sokolek všude jest zápasiti se starými předsudky a tak jest i u nás. Nadějeme se, že zdejší dámský sbor Přibyslava sestersky bude sbor Sokolek podporovati, aby členkyně jeho mohly zdárnou činnost rozvinouti. Míneňi jako by se pro dívky tělocvik nehodil, nýbrž vařečka, jest již všude mezi probudilým lidem přežilá a každý z nás, ať se přičiňi by mezi námi nikdo je nechoval. Nejvíce ovšem doufám v Sokolky, že ony samy dovedou se nad nerozumné úsudky povznést, i že nedajíce se odstrašiti setrvávají na dráze nastoupené.

V pořádání divadel jest sbor náš dosti pilný, však neměli bychom pro divadla zapomínati na hlavní účel Sokolství, totiž tělo-

cvik. Veřejné cvičení jsme již po dva roky nepořádali a to myslím že jest chybou.

Vždyť každé veřejné cvičení, je-li jen uspořádáno jak má býti, jest výborným agitačním prostředkem pro šíření pěstování tělocviku a snah sokolských vůbec.

Starší Sokolové měli by též cvičení naše navštěvovati, aby mladší měli z nich dobrého příkladu. Každý z nás by mohl věnovati 2 neb 3 hodiny týdně cvičení. Dokazujme skutky že jsme Sokoly. „Na zdar!“

A. J. Fanta.

V St. Louis, Mo. dne 3. března 1891.

(Z T. J. Sokol v St. Louisu, Mo.) V minulém svém dopisu Sok. Am. uveřejněném jsem se zmínil o tom jak toužebně jsme očekávali příchod Sokola F. Pecivala, jenž přijal sborem naším nabídnuté mu místo cvičitelské. Nešťastnou náhodou byl Sok. Pecival na cestě k nám stížen prudkým hostcem, jenž upoutal jej na tři týdny na lůžko. Sotva poněkud ozdravěl, již horlivě chopil se svého úkolu i počal nás vyučovati prostným a pořadovým cvičením a jakmile nabude opět sil, čehož mu z plna srdce přejeme aby se stalo co nejdříve, tu bude mu možno plně se obtížnému svému povolání věnovati. Na nás Sokolové bude, abychom svoji pilností, horlivostí a vytrvalostí přičiňili se k tomu, by práce a namáhání Sokola Pecivala přinesla nám co možno nejhojnějšího užitku. Nyní nikdo z nás nesmí si stěžovati, že nám schází cvičitel náležitě věci tělocvičné znalým, neboť Sokol Pecival jest v tom ohledu Sokolem na slovo vzatým. Při dobré vůli můžeme mnoho dokázati i nesmíme si nechati ujíti na prázdno dobré příležitosti, kdy můžeme se se cvičením řádně seznámiti. Měli bychom co nejhojněji navštěvovati pravidelné cvičení, však i mimo to bychom se měli scházeti, abychom se poznávali a pěstovali u větší míře vzájemnost a lásku sokolskou než se posavad dělo.

Ti co chodí pilně do cvičení se znají i ti co pilně navštěvují cvičení ve zpěvu, však všech těch není v celku mnoho a tak vespolek všichni členové sboru našeho ani se dobře snad neznáme. Otýřejné schůze naše trvají někdy až přes půlnoc a tu pak každý pospíchá domů, aby se k práci příštího dne vyspal a ve schůzích samých pro běžná jednání, ovšem není dosti příležitosti, abychom se blíže seznamovali. Schází nám Sokolové místnost, v níž bychom se mohli scházeti k bratrskému se pobavení, místnost taková kam by jen Sokolové měli přístup. Pak bychom nemusili vyhledávati hospod když se chceme sejíti. Tělocvična se k účelu takovému nehodí, ale mím, že bychom místnost takovou snadno získali, kdyby se dala přepažiti stěnou ona místnost, v níž se shromažďujeme ku schůzím. Bylo by záhodno, aby se o věci té pojednalo.

Při četnější návštěvě cvičení, která dá se v posledním času pozorovati, jest zřejmo, že cvičirna nám nedostačuje prostorou. Ted v zimě se ještě tak tak stěsnáme, ale na léto měli bychom si zříditi tělocvičnu prostornější a příhodnější na pozemku sousedícím s naší zimní tělocvičnou. Snadno bychom pozemek ten za cvičirnu upravili a každý by raději cvičil v letě na volné prostoře než v zavřené místnosti. Jelikož máme před závody i musí nám na tom záležeti, abychom cvičili co nejpilněji, musí se též dbáti toho, aby cvičící mohli cvičiti za poměrů příznivých tak, aby je cvičení těšilo. Uvažme, že máme závody N. J. S. takřka přede dveřmi i že tudyž jest nám nutno rozvinouti činnost co nejdárnější, abychom mohli do Milwaukee v srpnu vyslati četnu borců statečných. Tužme se!

Vác. K. Tríska.

V Long Island City, dne 1. března 1891.

Těl. Jed. Sokol Fügner čítá přítomně 23 členů a z těch navštěvuje 13 cvičení dvakrát v týdně a to velmi pilně, za což zasluhuje, aby byli pochváleni. Neméně pilně cvičí naši čekatelé, jichž jest 16, kteří rovněž cvičí dvakrát v týdně.

V posledních volbách výborových byli zvoleni Sokolové: starostou A. Kaša, místostarostou Fr. Vozáb, tajemníkem Jos. Koutník, účetníkem Jos. Sladovník, pokladníkem Mat. Truneček, domácím správcem V. Soukup, náčelníkem Fr. Vozáb.

Nyní připravujeme se k pouti, již uspořádáme na velikonoční pondělí a k níž zábavní výbor činí přípravy, aby se zdařila.

Na zdar!

V. Vančura.

V Chicagu, dne 20. února 1891.

Ct. Sokole Americký!

Těl. Jed. Sokol „Tyrš“ zvolila si ve výroční schůzi na půl roku následující úředníky:

Starosta V. B. Dibelka, náměstek Vác. Hubka, tajemník Jiří Pelnář, účetník Josef Pěchouš, pokladník Jos. Libera, náčelník Frant. Šuch, podnáčelník Vác. Budilovský, praporečník Frant. Kosík, Paul Michalec Josef Lála a Jan Godl správní výbor.

Za T. J. S. „Tyrš“

Josef Janda.

Rádná schůze V. V. N. J. S. v Milwaukee, Wis.

V Milwaukee, dne 4. března 1891.

Schůzi zahájil starosta Sokol A. Pittner. — Přítomni nebyli Sok. E. Chrudímský a J. Šisler.

Protokol z minulé schůze přijat s opravou v příjmech: „T. J. Fugner L. I. City, N. Y. na místě v Chicagu“, zaslala se zprávou \$5.92 a za stanovy 88 ctů.

Souhlas pro společného cvičitele zaslaly sbory: V. B. Sokol v Milwaukee; T. J. Čecho Moravan ve Flatonía, Tex.; T. J. Sokol Chicago; T. J. S. Čechie, Chicago; T. J. S. Praha, Town of Lake.

Jed. Česko-Americký Sokol Californie v Chicagu se přihlásila k N. J. S., zaslavši \$10.00 vkladného.

T. J. Mladočech, Racine, Wis. zaslala \$10.00 vkladného s přihláškou k N. J. S. s 31 členy.

Následující sbory zaslaly souhlas ku přijmutí T. J. S. Klatovský v Chicagu do N. J. S.: Česko-Americký Sokol, Plzeňský Sokol a T. J. Sokol v Chicagu a T. J. S. Praha v Town of Lake, Ill.

Souhlas ku přijmutí J. C. A. S. Californie daly: Česko-Amer. Sokol v Chicagu a T. J. S. Čechie.

T. J. S. Omaha zaslala účet na \$6.00 za roznášení časopisu „Sok. Am.“ Záležitost ta odročena k prozkoumání.

T. J. Sokol Slávský v Chicagu činí dotaz, zdali může býti přijata k N. J. S. s výminkou, že podrží sobě stejnokroj, jež má, dle vzoru Sokolů ve vlasti. V. V. klada daleko větší cenu v účel Sokolstva nežli v jeho stejnokroj a aby nepřekročil stanovy Nár. Jed. Sok., usnesl požádati veškeré sbory o souhlas přijetí nejen T. J. S. Slávský, ale i jiných jednot, kteréž by se pod touže výminkou přihlásily. Sbor, kterýž do příští schůze V. V. svůj úsudek stran této otázky nezasle, jest čtán jako by souhlas zaslal.

T. J. S. v Chicagu zaslala V. V. pozvání i s complementárními listky, k její slavnosti 20letého trvání. Pozvání to přijato.

Výbor tělocvičný doporučuje zakoupení následující tělocvičné knihy a uzavřeno tyto objednat i dle potřeby sborům rozeslati: Tyršových základů tělocviku, 30 výtisků; příruční knížky Krejčího, „Cvičební večery na koni na šif“ (60 výtisků) „Cvičební večery na hrazdě“ (60 výtisků). T. J. S. Klatovský v Chicagu jest přijat dnešním dnem k N. J. S.; taktéž T. J. Mladočech v Racine, Wis.

Příjem:

T. j. S. Čechie, Cleveland O. se zprávou.....	\$11.55
T. j. S. South Omaha se zprávou.....	10.32
T. j. S. v Chicagu, nedoplatek.....	15.31
T. j. S. v Chicagu se zprávou 4. číletí 1890.....	27.54
T. j. S. Blesk v Baltimore se zprávou.....	13.76
T. j. S. Klatovský, Chicago, vkladné.....	10.00
T. j. S. Mladočech, Racine, vkladné.....	10.00
J. C. A. S. Californie, Chicago, vkladné.....	10.00
T. j. Cedar Rapids Sokol na starý účet.....	79.75
T. j. Čecho-Moravan, Flatonía, Tex., vstupné od členů... ..	2.00
Úhrnem.....	\$190.23

Vydání:

„Sok. Am.“ č. 2. ročník XIII.....	\$39.90
Výprava téhož.....	6.75
Výlohy jednatelovi dle účtu.....	3.05
Úhrnem.....	\$49.70

Hotovost V. V.

Přebytek z minulé schůze.....	\$812.52
Zbývá na hotovosti.....	\$953.03

K. Jiran, tajemník,
1115 Cold Spring Ave.

Pisemnictví.

„Sokol Pražský“ měsíčník, redakcí Dr. J. E. Scheinera, vycházeti bude nyní až do sjezdu všesokolského v červnu, dvakrátě za měsíc. V únoru vyšlo č. III. a IV. ročníku XVII. Předplatné na rok jest \$1.10. Adresa: Časopis „Sokol“ Praha, Bohemia, Europe.

DÍL PRVÝ

DĚJIN * CVIČENÍ * TĚLESNÝCH

pojednávající o tělocviku ve věku starém.

Uspol J. Dr. Jos. E. Scheiner.

Během t. m. vydá Sokol JUDr. Josef E. Scheiner, redaktor časopisu Sokol v Praze první díl „Dějiny cvičení tělesných“, jenž bude obsahovati zevrubné a každému přístupné líčení tělesných cviků ve starém věku pěstovaných a bude-li podniku tomu dostatečná přízeň věnována vydá pisatel další dva díly, pojednávající o tělocviku středověku a doby nové.

Díl první podává zprávu o stopách tělesných cviků u starých národů východních, Aegyptanů, Peršanů, Medů, Skythů, Parthů, Židů, Číňanů, Indů, atd., líčí obsírně a na základě nových vědeckých výzkumů velkolepé zjevy gymnastiky řecké a končí tělocvikem Římanů. Slovesný obsah doprovází asi 150 vyobrazení značné ceny umělecké a zajímavosti historické.

Cena dílu toho jest 2 zl. r. č. (asi 85 centů) s poštovní zásylkou 2 zl, 20 kr. r. č. (asi 93 centů).

Upozorňujeme Sokolstvo americké na „Dějiny cvičení tělesných“ neboť seznáním jich možno sobě nejlépe učiniti správný soud o pravé ceně a hodnotě tělocviku. Každý Sokol měl by si toto dílo zaopatřiti i upozorniti na ně své známé.

Objednávky adresujte buď:

JUDr. Jos. E. Scheiner,

čís. 43 Sokolská třída, Praha, Bohemia, Europe.

Nebo: KAREL ŠTULÍK, 126 W. Taylor St. Chicago, Ill.

Adresář Národní Jednoty Sokolské ve Spojených Státech.

VÝKONNÝ VÝBOR Národní Jednoty Sokolské v Milwaukee, Wis.:

Ant. Pittner, starosta; Fr. Moudrý, místopředseda; P. A. Waněček, jednatel, 686—6. ul.; K. Jiran, tajemník, 1115 Cold Spring Ave.; Fr. Kaplan, pokladník; Em. Chrudímský, P. V. Šisler, J. J. Šisler a Fr. Eder.

Česko-Americký Sokol, Chicago; F. Kašpar, 537 Blue Island Ave.

Plzeňský Sokol, Chicago; tajemník Čeněk Bolek, 62 Fisk Street.

T. J. Sokol, St. Louis, Mo.; tajemník Boh. Krása, 1509 S. 10th St. jednatel Jos. Bergman, 604 Market St.

T. J. Sokol, Chicago; tajemník J. E. Zábrovský, 204 West 12th St.

T. J. Čechie, Chicago; tajemník Petr Churaň, 47 Emma Street.

Věrní Bratři Sokol, Milwaukee, Wis.; P. A. Waněček, 686—6th St.

T. J. Sokol, Omaha; taj. J. A. Hospodský, c of „Pokrok Západu.“

T. J. S. Praha, Town of Lake, Ill., taj. Jos. Široký, 4737 Wood St.

T. J. Sokol, New York; tajemník Jan Černý 341 E 74th St.

Klatovský Sokol, Chicago; taj. Jos. Hurt, 963 W 19th St.

Sokol. Jed. Blesk, Baltimore; jednatel V. J. Šimek, „Bohemia“ Broadway & Barnes Street.

T. J. S. Budívoj, Detroit, Mich.; taj. O. Kostka, 631 Antoine St.

S. J. Svornost, Morrisania, N. Y.; jed. Tom. Benšek, 3491—3rd Ave.

Jed. Tyrš C. R. Sokol, Cedar Rapids, Ia.; K. Mojžíš 190 12th Ave.

T. J. Sokol Fugner, L. I. City, N. Y., Josef Koutník, 14 South Washington Place.

T. J. Sokol Čech, Cleveland, O.; taj. Ant. Zelinka, 1281 Case Ave.

T. J. Sokol, South Omaha, Neb.; taj. Jos. F. Bečvář, 26 & M St.

T. J. S. Westfield, Mass. Taj. Jan Wojtěchovský 118 Meadow St.

T. J. S. Čecho-Moravan, Flatonía, Fayette Co., Texas; tajemník Jan Mikulena.

T. J. S. Fugner, Chicago; tajemník Vác. Sedlák, 530 W. 25th St.

T. J. S. Podlipný, Detroit, Mich.; taj. Jan Rada 656 Buchanan St.

T. J. S. Mladočech, Racine, Wis.; taj. J. W. Černý, 800 Hamilton St.

„SOKOL AMERICKÝ“, časopis Sokolstva česko-amerického. Nákladem Výkonného Výboru Národní Jednoty Sokolské.

Vychází 15. každého měsíce v Milwaukee, Wis.

Karel Štulík, pořadatel, 126 West Taylor Street, Chicago, Illinois.

P. A. Waněček, jednatel V. V. N. J. S., 686—6th St., Milwaukee, Wis.

Předplatné a veškeré dopisy pro „SOKOL AMERICKÝ“ buďtež zasílány pořadateli.